

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ 1-2-Х КЛАСІВ

Оцінювання результатів навчання учнів у закладах загальної середньої освіти урегульовано такими документами: Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17); Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369; Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1 – 4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813. У 1 – 4 класах відповідно до Державного стандарту початкової освіти здійснюють формувальне і підсумкове оцінювання. Пропонується оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів 1-2 класів здійснювати вербально, учнів 3-4 класів – рівнево.

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів 1-2 класів

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів у 1-2 класах має формувальний характер, здійснюється вербально, на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає активне залучення учнів до самоконтролю і самооцінювання.

Здійснення формувального оцінювання орієнтує вчителя на спостереження за навчальним поступом кожного учня. Воно розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно.

Орієнтирами для здійснення формувального оцінювання є вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи, визначені Державним стандартом початкової освіти до першого циклу навчання (1-2 класи), і очікувані результати, зазначені в освітній програмі. При цьому особливості дитини можуть впливати на темп навчання, внаслідок чого вона може досягати вказаних результатів раніше або пізніше від завершення зазначеного циклу чи рівня.

Вимоги до очікуваних результатів навчання та компетентностей учнів використовуються для:

- організації постійного спостереження за динамікою формування певних навчальних дій, що співвідносяться з очікуваними результатами, та особистим розвитком учня;
- обговорення навчального поступу з учнями та їхніми батьками або особами, які їх замінюють;
- формувального та підсумкового оцінювання.

Підсумкове оцінювання результатів навчання у 1-2 класах має місце лише в кінці навчального року і проводиться з метою визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до дитини в процесі подальшого навчання. Форми і види перевірок для проведення підсумкового оцінювання учитель обирає самостійно з урахуванням особливостей учнів класу.

Формувальному оцінюванню підлягає процес навчання учня, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату. Метою такого оцінювання є формування у дитини впевненості в собі, в своїх можливостях; відзначення будь-якого успіху; акцентування уваги на сильних сторонах, а не на помилках; діагностування досягнення на кожному з етапів навчання; адаптування освітнього процесу до здатностей дитини; виявлення проблем і вчасне запобігання їх нашаруванню; стимулювання бажання вчитися та прагнути максимально можливих результатів; запобігання побоюванням помилитися. Формувальне оцінювання має мотивувати і надихати дитину на навчальну діяльність, вияв власних здобутків та сприяти формуванню навичок застосування знань і умінь при виконанні практико-орієнтованих завдань. Невід'ємним складником оцінювальної діяльності є вироблення в учнів здатності самостійно оцінювати власний прогрес. Для організації самоконтролю можна використовувати різноманітні листки самооцінювання, оформлені у цікавий для дітей спосіб. Здійснення зворотного зв'язку з учнями в процесі оцінювання кожної виконаної роботи має орієнтувати їх на успіх, підтримувати й надихати на саморозвиток і вдосконалення. Таким чином виявляється формувальний характер контролю та оцінювання особистісного розвитку учнів та хід набуття ними навчального досвіду і компетентностей.

Алгоритм діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання.

1. Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей
2. Ознайомлення учнів із критеріями оцінювання
3. Забезпечення активної участі учнів у процесі оцінювання
4. Забезпечення можливості й уміння учнів аналізувати власну діяльність (рефлексія)
5. Корегування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання

Формувальне оцінювання забезпечується використанням портфоліо, основна суть якого полягає в тому, щоб показати все, на що здібні учні. Під час організації навчання взагалі і оцінювання в першому класі зокрема, важливо створювати для учнів ситуацію успіху. Навіть невеличке досягнення надихає дітей. А вчитель, звичайно, завжди може знайти можливість запропонувати таку ситуацію, дати таке завдання, щоб навіть найслабший учень міг вирізнитися з кращого боку; дуже важливо похвалою відмітити навіть ледь помітне просування уперед. Діти дуже чутливі до оцінювання їх дорослими. Молодші школярі мають характерну особливість сприймати оцінку за виконання якогось завдання як оцінювання себе, а тому негативну оцінку вони розуміють як вияв негативного ставлення до себе з боку вчителя.

Враховуючи цю вікову особливість, а також важливу роль початкової школи як

"стартового майданчика" для того, щоб задати індивідуальну траєкторію особистості не тільки у навчальній діяльності, а й в особистісному розвитку, вчителю слід використовувати формувальне оцінювання, яке на етапі першого класу має включати два обов'язкових компоненти:

- доброзичливе ставлення до учня як до особистості;
- позитивне ставлення до зусиль учня, спрямованих на розв'язання задачі (навіть якщо ці зусилля не дали позитивного результату).

Педагогічне спостереження за навчальною та іншими видами діяльності учня здійснюється учителем протягом року. Залежно від мети спостереження, вчитель може оцінювати дітей в різноманітних ситуаціях, коли вони працюють в парі, групі, індивідуально. Оцінюються також не тільки навчальні результати учня, але і його активність, зацікавленість, мотивація, що є також важливими цілями у початковій школі.

Результати педагогічних спостережень (зміни в поведінці учня, його емоційних реакціях, мотивації, вольових проявах, зниження чи підвищення результативності навчальної діяльності тощо) фіксуються у зошиті спостережень учителя. Іншим способом фіксації педагогічних спостережень може бути заповнення індивідуальної картки навчального поступу учня.

Учнівські портфоліо передбачають систематизацію робіт учнів як свідчення їхніх успіхів і досягнень. У другому класі діти започатковують ведення портфоліо у вигляді папки з прикріпленими аркушами таблиці для переліку робіт та графою для дати або іншому форматі, за спільним рішенням учителя та учнів. До портфоліо долучають малюнки, діагностичні та інші письмові роботи, їх результати, а також результати творчої та проектної діяльності учнів.

Результати формувального оцінювання відображаються в оцінних судженнях учителя/учнів/батьків, що характеризують процес навчання та досягнення учнів. Оцінні судження вчителя мають бути об'єктивними, конкретними, чіткими, лаконічними, доброзичливими, слугувати зразком для формулювання оцінних суджень учнями. В оцінному судженні зазначають прогрес учнів та поради щодо подолання утруднень, за їх наявності, у досягненні очікуваних результатів навчання відповідно до програмових вимог. Облік результатів підсумкового оцінювання, що здійснюється з урахуванням динаміки зростання рівня навчальних досягнень учня/учениці, фіксується учителем/вчителькою у свідоцтві досягнень.

Свідоцтво досягнень складається з 2 частин: перша частина - характеристика навчальної діяльності учнів, показники якої підлягають вербальному оцінюванню з висновком «Сформовано/ ще формується». Друга частина складається з оцінювання сформованості того чи іншого результату навчання за освітніми галузями, також використовується вербальне оцінювання з висновком «Сформовано/ ще формується». Свідоцтво досягнень заповнюється тільки у кінці року

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ 3-4-Х КЛАСІВ

Оцінювання результатів навчання учнів у закладах загальної середньої освіти урегульовано такими документами: Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17); Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369; Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1 – 4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813. У 1 – 4 класах відповідно до Державного стандарту початкової освіти здійснюють формувальне і підсумкове оцінювання. Пропонується оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів 1-2 класів здійснювати вербально, учнів 3-4 класів – рівнево.

Критерії рівневого оцінювання результатів навчання учнів 3-4 класів

Оцінювання – це процес отримання даних про стан сформованості результатів навчання учнів, аналіз отриманих даних та формулювання на його основі суджень про об'єкт, який оцінюють.

Мета оцінювання

- створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей кожного учня/учениці
- формування компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб
- визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності

Відповідно до мети оцінювання пріоритетними є **формувальна** та **діагностувальна** функції оцінювання. Обидві функції взаємодоповнюють одна одну і зумовлюють особливості організації оцінювальної діяльності.

Об'єктами оцінювання є **результати навчання** учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею.

У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року проводяться тематичні **діагностувальні роботи**.

Тематична діагностувальна робота – засіб зворотного зв'язку стосовно опанування учнями частиною очікуваних/обов'язкових результатів навчання з метою оперативного регулювання та коригування освітнього процесу задля підвищення його ефективності.

Мета тематичної діагностувальної роботи:

- визначення якісних і кількісних характеристик оволодіння певною, достатньо завершеною частиною навчального матеріалу відповідно до очікуваних результатів навчання, визначених в освітній програмі;
- виявлення утруднень в навчальній діяльності учнів, коригування освітнього процесу та (за потреби) внесення коректив до календарно-тематичного планування з метою подолання виявлених в учнів утруднень;
- прогнозування результатів навчання на наступному етапі опанування програмовим матеріалом з урахуванням шляхів удосконалення методики навчання.

Діагностувальні роботи можуть містити завдання, які виконують усно, письмово, практично та завдання, що передбачають виконання роботи з допомогою електронних освітніх ресурсів.

З предметів мовно-літературної освітньої галузі (мова навчання) система тематичних діагностувальних робіт може містити такі навчальні завдання:

Завдання	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
аудіювання	-	+	+	+
читання вголос	+	+	+	+
читання мовчки	-	-	+	+
читання напам'ять	-	+	+	+
робота з літературним твором/медіа текстом	-	+	+	+
діалог усно/письмово	-	+	+	+
усний переказ	-	+	+	+
письмовий переказ	-	-	+	+
усний твір	-	+	+	+
письмовий твір	-	-	-	+
списування	+	+	+	+
диктант	-	+	+	+
робота з мовними одиницями	-	+	+	+

Протягом року запропоновані види навчальних завдань у діагностувальних роботах можуть повторюватись. Кількість разів уміщення одного і того ж навчального завдання (кількість аудіювань, диктантів тощо) учитель може визначати з урахуванням особливостей формування певного очікуваного результату навчання та стану його досягнення учнями. З урахуванням дидактичної доцільності діагностувальна робота може бути представлена у тестовій формі й містити тестові завдання закритого і відкритого типів.

№	Об'єкти контролю	Рівнева оцінка об'єктивних результатів навчання учня/учениці	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
1.	Діалог (усний) (5-6 реплік одного учасника/учасниці)	«початковий» (П)	<i>Учень/учениця:</i> підтримує діалог, відповідає на елементарні питання, робить спроби формулювати запитання.
		«середній» (С)	<i>Учень/учениця:</i> бере участь в діалозі, добирає потрібні слова, окремі репліки, але робить довгі паузи, не дотримується правил мовленнєвого етикету, припускається окремих мовних помилок.
		«достатній» (Д)	<i>Учень/учениця:</i> будує діалог, швидко добирає потрібні слова, чітко формує запитання, виявляє толерантність до співрозмовника/співрозмовниці припускається незначних мовних помилок.
		«високий» (В)	<i>Учень/учениця:</i> доводить свої думки, висловлюючи переконливі аргументи, в тому числі й із власного життєвого досвіду, демонструє вміння уважно вислухати співрозмовника/співрозмовницю, виявляє стриманість і коректність у разі незгоди з думкою співрозмовника/співрозмовниці, демонструє високу культуру спілкування,
2.	Переказ/твір (письмовий) Переказ :Обсяг 70- 90 слів	«початковий» (П)	<i>Учень/учениця:</i> будує висловлювання, що не становить завершеного тексту, демонструє обмежений лексичний запас, припускається мовних, (лексичних, граматичних) помилок

	<i>Тексти розповідного характеру Твір: 6-7 речень</i>		послідовність викладу не дотримана,
		«середній» (С)	<i>Учень/учениця:</i> порушена послідовність викладу, відсутні зачин або кінцівка, добір слів потребує вдосконалення, трапляються мовні помилки.
		«достатній» (Д)	<i>Учень/учениця:</i> розкриває зміст і головну думку тексту, створює послідовний, логічно завершений текст, вдало добирає виражальні засоби мови, припускається поодиноких лексичних неточностей, мовних помилок
		«високий» (В)	<i>Учень/учениця:</i> створює повноцінне зв'язне висловлювання, повно висвітлює тему, відзначається багатством словника, граматичною та стилістичною грамотністю, вдало пов'язує предмет розмови з власним життєвим досвідом.
3.	Диктант	<i>Кількість помилок:</i>	
	<i>При оцінюванні диктантів брати до уваги культуру оформлення письмової роботи I сем. – 70-80 слів II сем. – 80-90 сл.</i>	«початковий» (П)	11 і більше помилок
		«середній» (С)	4-10 помилок
		«достатній» (Д)	1-3 помилки
		«високий» (В)	1-2 негрубі помилки
4.	Списування <i>I сем. – 70-80 слів II сем. – 80-90 слів</i>	«початковий» (П)	списаний текст нелегко прочитати (літери непропорційні, мають різний нахил, дзеркальне відображення, друковані замість рукописних) Поєднання букв переважно відсутнє.
		«середній» (С)	у формі букв зустрічаються ламані елементи, поєднання букв занадто розтягнуті або стиснуті.
		«достатній» (Д)	списаний текст легко читається, літери пропорційні, з однаковим нахилом, правильним поєднанням, зустрічається певна кількість незначних відхилень від норми у формі букв та їх поєднанні.

		«високий» (В)	Списаний текст легко читається, літери пропорційні, однаковий нахил, правильно поєднані, Дотримується всіх гігієнічних правил письма.
	Вимоги до оцінювання грамотності:	<p>Орфографічні і пунктуаційні помилки вважаються рівноцінними</p> <p>Помилка в одному і тому самому слові, яке повторюється в диктанті кілька разів вважається однією помилкою.</p> <p>Помилки на одне правило, але в різних словах вважаються різними помилками.</p> <p><u>Негрубі помилки:</u> повторення тієї самої букви в слові, недописування букви в кінці слова двічі підряд написана одне й те саме слово 2 негрубі=1 груба</p>	
5.	Переказ прочитаного твору (усно) 330-390 слів	«початковий» (П)	Учень/учениця: переказує фактичний зміст твору з опорою на поданий план, пропускає фрагменти важливі для цілісного розуміння тексту, непослідовно викладає фактичний змісту, припускається численних мовних і мовленнєвих помилок.
		«середній» (С)	Учень/учениця: порушує послідовність викладу, недостатньо повно відтворює зміст твору, не завжди розрізняє основну і другорядну інформацію
		«достатній» (Д)	Учень/учениця: відтворює зміст твору зв'язно, послідовно з елементами аргументації поведінки, вчинків персонажів, вдало використовує у мовленні авторські засоби художньої виразності, припускається поодиноких мовленнєвих помилок.
		«високий» (В)	Учень/учениця: самостійно будує розповідь, виділяючи головне та узагальнюючи зміст прочитаного, Використовує під час переказу засоби художньої виразності.

6	<p>Читання напам'ять віршованих текстів 1 сем – 3 2 сем – 3</p> <p>Читання напам'ять прозових текстів 1 сем – 1 уривок з казки (35-40 слів) 2 сем – 1 уривок з оповідання (35-40 слів)</p>	«початковий» (П)	Учень/учениця: відтворює менше половини тексту, в окремих випадках порушує послідовність викладу, допускає помилки на перестановку, заміну слів, учень невиразно читає напам'ять вірш,
		«середній» (С)	Учень/учениця: відтворює текст загалом правильно, але потребує неодноразової допомоги вчителя, допускає 1-2 помилки на перестановку, заміну слів,
		«достатній» (Д)	Учень/учениця: правильно відтворює текст, допускає заміну слів, які виправляє самостійно
		«високий» (В)	Учень/учениця: правильно і повно відтворює фактичний зміст твору читання напам'ять високим рівнем артистизму
7	<p>Читання мовчки 330-390 слів (спосіб, темп, розуміння прочитання)</p>	«початковий» (П)	Учень/учениця: читає напівголосно у темпі, суттєво нижчому від нормативного, розуміє окремі події у змісті твору
		«середній» (С)	Учень/учениця: рівень усвідомлення фактичного змісту тексту є загалом досягнутим, читає з ознаками беззвучної артикуляції
		«достатній» (Д)	Учень/учениця: виявляє здатність самостійно усвідомлювати фактичний зміст твору
		«високий» (В)	Учень/учениця: у повному обсязі розуміє зміст тексту, правильно відповідає на всі запитання за змістом прочитаного
8	<p>Читання вголос 1 сем – 80-85 слів 2 сем – 90-95 слів</p>	«початковий» (П)	Учень/учениця: значну кількість слів читає складами, не дотримуючись пауз між реченнями, припускається багатьох помилок на заміну складів, частково розуміє зміст окремих фактів
		«середній» (С)	Учень/учениця: читає переважно плавно, цілими словами, припускаючись мовленнєвих помилок, недостатньо повно розуміє фактичний зміст тексту
		«достатній»	Учень/учениця:

	(Д)	читає плавно словами, групами слів, усвідомлює фактичний зміст тексту, припускається помилок щодо розуміння причинно-наслідкових зв'язків
	«високий» (В)	Учень/учениця: читає правильно з дотриманням правил літературної вимови
9. Аудіювання (280-300 слів) Для усної перевірки аудіативних умінь добирають 8 тестових завдань, з яких 4 завдання закритого типу з вибором однієї правильної відповіді серед трьох пропонованих варіантів 4 завдання відкритого типу	«початковий» (П)	Учень/учениця: усвідомлює окремі фрагменти змісту твору, виконує окремі завдання за змістом, не розуміє значення слів у тексті, може розрізнити твори за їх жанровими ознаками
	«середній» (С)	Учень/учениця: виконує завдання за змістом твору, усвідомлює фактичний зміст матеріалу за допомогою вчителя
	«достатній» (Д)	Учень/учениця: переважно самостійно виконує завдання за текстом, усвідомлює фактичний зміст, називає персонажів
	«високий» (В)	Учень/учениця: правильно виконує завдання за текстом, висловлює та аргументує своє ставлення до змісту твору визначає тему і головну думку твору
Робота з літературним твором 330-390 слів	«початковий» (П)	Учень/учениця: усвідомлює окремі фрагменти змісту твору, виконує окремі завдання за змістом, не розуміє значення слів у тексті, може розрізнити твори за їх жанровими ознаками
	«середній» (С)	Учень/учениця: переважно самостійно виконує завдання за текстом, усвідомлює фактичний зміст, називає персонажів
	«достатній» (Д)	Учень/учениця: правильно виконує завдання за текстом, висловлює та аргументує своє ставлення до змісту твору визначає тему і головну думку твору

<p>Робота з мовними одиницями (мовна тема)</p> <p>1. Завдання закритого типу, які передбачають вибір одного із запропонованих трьох варіантів відповідей. (4 завдання)</p> <p>2. Завдання відкритого типу, що виконуються без опори на запропоновані варіанти відповідей (на встановлення відповідності; на встановлення правильної послідовності; з короткою відповіддю; самостійне утворення форм слова, добір слів за певною ознакою; з розгорнутою відповіддю творчого характеру; побудова речень, продовження тексту, висловлення власної думки тощо) (4 завдання, із яких 1 творче)</p>	<p>«високий» (В)</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>Частково виконує завдання закритого типу, (на встановлення відповідності; на встановлення правильної послідовності; з короткою відповіддю; добір слів за певною ознакою; побудова речень)</p>
	<p>«початковий» (П)</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>Частково виконує всі три завдання закритого типу;</p> <p>Частково виконує завдання відкритого типу, (на встановлення відповідності; на встановлення правильної послідовності; з короткою відповіддю; самостійне утворення форм слова, добір слів за певною ознакою; побудова речень, продовження тексту)</p>
	<p>«середній» (С)</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>Виконує всі три завдання закритого типу;</p> <p>Частково виконує завдання відкритого типу, (на встановлення відповідності; на встановлення правильної послідовності; з короткою відповіддю; самостійне утворення форм слова, добір слів за певною ознакою; побудова речень, продовження тексту, висловлення власної думки тощо)</p>
	<p>«достатній» (Д)</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>Виконує всі завдання закритого типу та відкритого типу, (на встановлення відповідності; на встановлення правильної послідовності; з короткою відповіддю; самостійно добирає форму слова і слова за певною ознакою;</p>
	<p>«високий» (В)</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>Виконує всі завдання закритого типу та відкритого типу, (на встановлення відповідності; на встановлення правильної послідовності; з короткою відповіддю; виконує завдання творчого рівня, робить висновки і обґрунтовує їх, самостійно визначає раціональні способи виконання</p>

Оцінювання **об'єктивних результатів навчання** учнів 3-4 класів з математики здійснюється у процесі розв'язання навчальних завдань на виявлення стану сформованості навичок читання, запису і порівняння чисел, обчислювальних навичок, навичок читання і запису математичних виразів/ рівностей/нерівностей, розв'язування рівнянь, уміння розв'язувати задачі, розпізнавання й побудову геометричних фігур, оперування величинами.

Залежно від дидактичної мети та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом у цілому й етапу опанування очікуваним результатом навчання **оцінювання** може здійснюватись під час різних видів навчально-пізнавальної діяльності, яка може бути усною та письмовою.

З математики тематичні діагностувальні роботи можуть бути **комбінованими**, у тому числі з тестових завдань закритого й відкритого типів, та містити навчальні завдання на виявлення стану сформованості навичок читання, запису і порівняння чисел, обчислювальних навичок, навичок читання і запису математичних виразів/рівностей/нерівностей, розв'язування рівнянь, уміння розв'язувати задачі, розпізнавання й побудову геометричних фігур, оперування величинами тощо з урахуванням програмового матеріалу, що опрацьовувався. Водночас учитель може практикувати проведення тематичних діагностувальних робіт, які передбачають перевірку одного із результатів навчання (обчислювальних навичок, уміння розв'язувати задачі тощо). Одна з тематичних діагностувальних робіт протягом року може передбачати виявлення стану сформованості навичок усних обчислень. Зміст завдань у такій роботі, зазвичай, може охоплювати різні змістові лінії навчальної програми з математики.

Критерії оцінювання усних відповідей учня/учениці

Рівнева оцінка об'єктивних результатів навчання учня/учениці	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
«початковий» (П)	<p>Учень/учениця: розпізнає, називає, розрізняє математичні об'єкти, подані в готовому вигляді (дії, правила, окремі геометричні форми в докільці), об'єкти вивчення (математичні поняття за їх ознаками, формули, математичні операції, моделі задач); виконує елементарні математичні операції після детального кількаразового їх пояснення вчителем на рівні копіювання зразка виконання та за допомогою вчителя; констатує за підказкою правильність/ не правильність результату</p>

«середній» (С)	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>розрізняє окремі об'єкти вивчення (математичні поняття за їх ознаками, формули, математичні операції, моделі задач) ;</p> <p>виконує найпростіші математичні операції на рівні копіювання зразка виконання після детального кількарязового їх пояснення вчителем;</p> <p>відтворює навчальну інформацію у засвоєній послідовності, за допомоги вчителя формулює правила, закони й залежності, ілюструє їх прикладами;</p> <p>частково коментує способи виконання математичних операцій</p>
«достатній» (Д)	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>виділяє суттєві ознаки математичних понять, ілюструє їх прикладами, формулює прості висновки;</p> <p>застосовує знання й уміння під час виконання математичних завдань за знайомим алгоритмом ;</p> <p>частково або детально пояснює свої дії;</p> <p>самостійно виконує математичні операції;</p> <p>усвідомлено відтворює навчальний зміст, ілюструє відповіді прикладами з реального життя;</p> <p>виконує завдання, які потребують значної самостійності;</p> <p>виправляє помилки, на які вказує вчитель</p>
«високий» (В)	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>вільно володіє програмовим матеріалом, демонструє гнучкі знання, виявляє системність знань і способів математичної діяльності;</p> <p>встановлює міжпонятійні зв'язки, комбінує елементи навчальної інформації і способи діяльності для одержання іншого шляху виконання математичних завдань, використовує набутий досвід у змінених навчальних умовах і життєвих ситуаціях;</p> <p>аналізує способи виконання математичних операцій, будує алгоритми виконання математичних завдань;</p> <p>демонструє нестандартний підхід до розв'язування навчальних і практично зорієнтованих задач;</p>

	знаходить і виправляє власні помилки, володіє навичками самоконтролю, об'єктивно оцінює свою роботу
--	---

Критерії оцінювання письмових робіт учня/учениці

Рівнева оцінка об'єктивних результатів навчання учня/учениці	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
«початковий» (П)	робота виконувалась, але допущено 12 і більше грубих помилок; правильно виконано менше 1/3 роботи або в роботі допущено 10-11 грубих помилок; правильно виконано 1/3 роботи або в роботі допущено 8-9 грубих помилок
«середній» (С)	правильно виконано 2/5 роботи або в роботі допущено 6-7 грубих помилок; правильно виконано половину роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 5 грубих помилок; правильно виконано 3/5 роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 4 грубі помилки
«достатній» (Д)	правильно виконано 2/3 роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 3 грубі помилки; правильно виконано 3/4 роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 2 грубі помилки; робота виконана в повному обсязі, але допущено 1 грубу й 1 негрубу помилку
«високий» (В)	робота виконана правильно в повному обсязі або допущено 1 негрубу помилку; робота виконана правильно в повному обсязі, в тому числі завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності.

Під час перевірки письмових робіт розрізняють грубі й негрубі помилки. Дві негрубі помилки прирівнюються до однієї грубої.

До грубих помилок належать:

неправильне обчислення у завданні, мета якого – перевірка обчислювальних умінь і навичок;

неправильне розв'язання задачі (пропуск дії, неправильний добір дії, зайва дія);

незнання або неправильне застосування властивостей, правил, алгоритмів, залежностей;

невідповідність виконаних вимірювань та геометричних побудов умові завдання.

Негрубими помилками є:

неправильно виконане обчислення у випадку, коли метою завдання не передбачена перевірка обчислювальних умінь і навичок;

відсутність пояснювального тексту, відповіді завдання, назви величин або невідповідність їх виконаним діям та отриманим результатам;

не доведене до логічного кінця робота з перетворення іменованих чисел з одних одиниць вимірювання в інші;

неправильне за стилістикою формулювання запитання чи відповіді задачі;

неправильне списування даних завдання за умови правильного його виконання;

помилки у записах математичних термінів, символів, позначеннях геометричних фігур.

Під час виконання письмових робіт учень/учениця повинні дотримуватись культури записів виконаних завдань. Якщо учень (учениця) самостійно знаходить і охайно виправляє допущену помилку, то це не вважається недоліком роботи.

Оцінювання тематичної діагностувальної роботи з математики

№ з/п	Характеристика результатів навчання	Рівень реалізації навчальної діяльності	Рівень результатів навчання
1.	Читає, записує, утворює, порівнює числа, визначає розрядний склад числа	Розпізнавання об'єкта вивчення Репродуктивний Продуктивний Продуктивно-творчий	П,С,Д,В
2.	Володіє навичками додавання і віднімання, множення і ділення чисел	Розпізнавання об'єкта вивчення Репродуктивний Продуктивний Продуктивно-творчий	П,С, Д, В
3.	Читає і записує математичні вирази, у тому числі зі змінною, знаходить їх значення; розв'язує рівняння, добирає розв'язок нерівності зі змінною	Розпізнавання об'єкта вивчення Репродуктивний Продуктивний Продуктивно-творчий	П,С,Д,В
4.	Аналізує текст задачі, створює за потреби модель, обґрунтовує спосіб розв'язання, розв'язує задачу, прогнозує і перевіряє розв'язок	Розпізнавання об'єкта вивчення Репродуктивний Продуктивний Продуктивно-творчий	П,С,Д,В

5.	Розпізнає, будує геометричні фігури, конструює об'єкти з геометричних фігур	Розпізнавання об'єкта вивчення Репродуктивний Продуктивний Продуктивно-творчий	П,С,Д,В
6.	Використовує для вимірювання величин доцільні одиниці вимірювання, оперує величинами, користується приладами для вимірювання	Розпізнавання об'єкта вивчення Репродуктивний Продуктивний Продуктивно-творчий	П,С,Д,В

З інтегрованих курсів, змістове наповнення яких охоплює **природничу, соціальну і здоров'язбережувальну, громадянську та історичну освітні галузі,** тематичні діагностувальні роботи можуть містити тестові завдання закритого і відкритого типів на виявлення стану опанування учнями програмового матеріалу, практичні роботи з картами, приладами, моделями, а також графічні роботи, за допомогою яких перевіряється вміння інтерпретувати інформацію за допомогою моделі, малюнка, схеми тощо.

Система тематичних діагностувальних робіт у 3-4 класах може містити комплексні діагностувальні роботи для кожного класу, зміст яких охоплює мовно літературну, математичну, природничу освітню галузі.

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

№	Об'єкти контролю	Рівнева оцінка об'єктивних результатів навчання учня/учениці	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
1.	Діагностувальна робота	«початковий» (П)	Учень/учениця: Виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків за допомогою таких навчальних дій: Розпізнає та називає об'єкти і їх ознаки за орієнтирами Відтворює окремі операції навчальних дій, копіює зразок Відтворює частину почутої/побаченої/прочитаної інформації
		«середній» (С)	Учень/учениця: Виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні за допомогою таких навчальних дій

		Визначає об'єкти, називає їх істотні ознаки, угруповує їх за даними орієнтирами Знаходить інформацію у запропонованих джерелах і перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну, текстову
	«достатній» (Д)	Учень/учениця: Виконує навчальні завдання на продуктивному рівні за допомогою таких навчальних дій Визначає і самостійно називає об'єкти і їх істотні ознаки, установлює причинно-наслідкові зв'язки між ними. Знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію
	«високий» (В)	Учень/учениця: Виконує навчальні завдання на продуктивному-творчому рівні за допомогою таких навчальних дій Характеризує визначені об'єкти, класифікує їх. Знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з різних джерел, узагальнює її, прогнозує можливий результат

Тематичні діагностувальні роботи з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «*Технологічна*», «*Інформатична*», «*Мистецька*» і «*Фізкультурна*», а також з курсів за вибором *не проводять*.

Кількість і періодичність діагностувальних робіт з предмета вивчення/інтегрованого курсу учитель визначає самостійно під час складання календарно-тематичного плану. Під час складання календарно-тематичного плану дотримуємось санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти. Проведення тематичних діагностувальних робіт з урахуванням розкладу уроків і не більше 1 тематичної діагностувальної роботи на навчальний день.

Результатами оцінювання тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні судження з висновком про сформованість кожного результату навчання, який діагностується на даному етапі навчання.

Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання фіксуються у зошитах для тематичних діагностувальних робіт, на аркушах з роботами учнів до наступного уроку з того предмета вивчення, на якому виконували роботу, та повідомляються учням та їхнім батькам.

Якщо учня не було в школі в день проведення діагностувальної роботи, то після повернення він *не пише діагностувальної роботи*.

На наступний після виконання тематичної діагностувальної роботи урок проводиться з метою встановлення зворотного зв'язку щодо якості учіння,

зокрема виявлення прогресу здобувача освіти відносно себе самого, створення умов для усунення виявлених утруднень у досягненні очікуваних результатів навчання. На такому уроці організовується аналіз виконаних завдань та роботу над виправленням і попередженням помилок. Ця робота може бути фронтальною під керівництвом учителя, груповою чи індивідуальною залежно від кількості виявлених типових утруднень у досягненні результатів навчання, які підлягали діагностуванню, та готовності учнів самостійно їх опрацьовувати. Форму аналізу діагностувальної роботи вчитель може дібрати на власний розсуд.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учня/учениці за рік. Під час підсумкового оцінювання зіставляємо навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів загальної середньої освіти.

Основа для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік: результати виконання тематичних діагностувальних робіт записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками спостереження вчителя у процесі формування оцінювання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як **«Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна»** здійснюється шляхом узагальнення даних, отриманих під час **формування оцінювання**, з урахуванням динаміки формування результату навчання.

З метою реалізації індивідуального підходу до учнів під час підсумкового оцінювання результатів навчання та створення можливостей кожному учню/учениці виявляти відповідальність за власне учіння і досягати максимально можливих результатів навчання **за 10-15 днів до кінця навчального року** узагальнюються результати навчання учнів з предметів вивчення/інтегрованих курсів за кожним блоком обов'язкових результатів навчання, який окреслений у свідоцтві досягнень, та визначити стан сформованості результатів навчання з урахуванням динаміки їх формування. Учитель за рішенням педагогічної ради закладу освіти може фіксувати в класному журналі або лише на носії зворотного зв'язку з батьками попередню оцінку за результатами підсумкового оцінювання.

Під час інформування учнів та їхніх батьків про результати оцінювання дотримуються **конфіденційності**.

У разі виявлення бажання учнів (їхніх батьків) **покращити отримані результати**, учитель може запропонувати їм **індивідуалізовану діагностувальну роботу** з виявлення стану сформованості тільки тих результатів, які учень хоче покращити. Таку роботу учні, зазвичай, **виконують в межах індивідуальної роботи під час уроку**.

Підсумкову (річну) оцінку визначають з урахуванням індивідуалізованої діагностувальної роботи (якщо така проводилась) за умови, якщо виконання індивідуалізованої діагностувальної роботи засвідчує покращення результату навчання. **Підсумкову (річну) оцінку** фіксують у **класному журналі і свідоцтвах досягнень** учнів.

Відповідно до пункту 8 статті 12 Закону України «Про освіту» наприкінці 4 класу, з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та/або якості освіти проводять **державну підсумкову атестацію** здобувачів початкової

освіти, **результати якої не впливають на підсумкову оцінку за рік**. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

У свідоцтві досягнень учня надається розгорнута характеристика результатів навчання учня/учениці, здобутих протягом навчального року

У першій частині свідоцтва досягнень учня надається характеристика навчальної діяльності учня, показники якої підлягають лише **вербальному** оцінюванню з висновком: показник виявляється під час навчальної діяльності, що у графі «Сформовано /ще формується» .

У другій частині свідоцтва досягнень учня фіксується оцінка щодо сформованості того чи іншого результату навчання **за освітніми галузями**. У 3-4 класі у графі «Рівень результату навчання» позначається буквами В/Д/С/П рівень сформованості результату навчання.